

VELIKO PRIZNANJE PROF. DR. SC. MILJENKU LAPAINEU, HRVATSKOJ GEODEZIJI I KARTOGRAFIJI

Na 15. generalnoj skupštini Međunarodnoga kartografskog društva (ICA) održanoj od 8. do 11. srpnja 2011. u Parizu potvrđen je izbor prof. dr. sc. Miljenka Lapainea za predsjednika Povjerenstva za kartografske projekcije (ICA Commission on Map Projections) za razdoblje 2011. – 2015. To je veliko priznanje ne samo prof. Lapaineu nego i hrvatskoj geodeziji i kartografiji. To priznanje dolazi još više do izražaja ako znamo da u dugoj povijesti Međunarodnoga kartografskog društva (osnovano 1959.) do 2011. ni jedan hrvatski kartograf nije bio predsjednik ni jednog od više od 20 povjerenstava tog Društva.

Budući da do danas u našem znanstveno-stručnom tisku to priznanje nije adekvatno zabilježeno, činimo to sada s priličnim zakašnjenjem. Nužno je ovom prilikom istaknuti najvažnije djelatnosti i rezultate prof. Lapainea u nastavi te znanstvenom i stručnom radu.

Miljenko Lapaine rođen je u Zagrebu 4. travnja 1952. Nakon osnovne škole pohađao je matematičku gimnaziju i srednju muzičku školu. Zatim je studirao matematiku i diplomirao 1976. godine na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, na smjeru teorijska matematika.

Poslijediplomski studij iz geodezije, smjer kartografija, upisao je na Geodetskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i završio 1991. obranom magistarskog rada pod naslovom *Suvremeni pristup kartografskim projekcijama*. Doktorirao je na istom fakultetu 1996. s disertacijom *Preslikavanja u teoriji kartografskih projekcija*.

Na Geodetskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu izabran je 1978. za asistenta, 1997. za docenta, 2000. za izvanrednog, a 2003. za redovitoga profesora i 2009. za redovitog profesora u trajnom zvanju. Bio je gostujući profesor na Arhitektonskom fakultetu, Geografskom odjelu i Geološkom odjelu PMF-a Sveučilišta u Zagrebu te Odjelu za geografiju Sveučilišta u Zadru. Godine 2002. izabran je za izvanrednog, a 2005. za redovitog profesora na Građevinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu.

Autor je internih skripata *Vektorska analiza – zbirka riješenih zadataka*, *Teorija aproksimacija* i *Geodezija*. Zajedno s D. Jovičićem objavio je 1991. godine *Zbirku testova iz matematike s klasifikacijskih ispita*, a 1995. novu zbirku *Testovi iz matematike*. Godine 2000. izdaje samostalno zbirku *Riješeni testovi iz matematike s razredbenih ispita*. Prof. dr. sc. Miljenko Lapaine – predsjednik je Povjerenstva za kartografske projekcije Međunarodnoga kartografskog društva.

U radu sa studentima posebno se zalaže za njihovo uvođenje u znanstvenoistraživački rad, pa je osim pomaganja i vođenja seminarskih i diplomskih radova uspješno vodio dvadesetak studenata koji su dobili Rektorovu, odnosno Dekanovu nagradu. Bio je voditelj osam magistarskih radova i pet obranjenih doktorskih disertacija.

U znanstvenom radu bavi se pretežno primjenom matematike i računalnih znanosti u geodeziji i kartografiji, a pomalo i poviješću te popularizacijom znanosti, posebno kartografije. U suradnji s geodetima radio je na rješavanju raznovrsnih zadataka iz praktične i inženjerske geodezije, računa izjednačenja, mehanike, hidrografije, fotogrametrije i kartografije. Posebno se može istaknuti njegov računalni sustav *Kartomatika* za uklanjanje deformacija sa crteža, planova ili karata te prihvaćeni prijedlog novih službenih kartografskih projekcija u Hrvatskoj.

Voditelj je projekata *Državna granica Republike Hrvatske na moru, Crtež u znanosti, Prijedlog službenih kartografskih projekcija Republike Hrvatske, Kartografija i nove tehnologije, Kartografija Jadrana, Najstariji hrvatski geodetski udžbenik, Kartografija i umjetnost, Kartografija i geoinformacije* i dr.

Sudjelovao je na stotinjak znanstveno-stručnih skupova od kojih ističemo samo nekoliko (Udine 1985, Budimpešta 1989, Teheran 1992, Tokio 1994, Austin 1998, Boston, MA, Portland, ME 2003, Santiago, Chile 2009, Sydney 2010, Pariz 2011, Dresden 2013).

Objavio je više od 800 članaka u zbornicima radova znanstveno-stručnih skupova i časopisima. Urednik je monografija *Crtež u znanosti* (izdavač Geodetski fakultet, Zagreb, 1998), *Elementi kvalitete prostornih podataka* (izdavač Državna geodetska uprava, 2001) i *Exercitationes Gaeodeticae – Geodetske vježbe* (izdavač Hrvatsko geodetsko društvo, Zagreb, 2002). Urednik je hrvatskog izdanja *Atlasa za 21. stoljeće* (Naklada Fran, Zagreb, 2003). Zajedno s D. Novakom i D. Mlinarić urednik je monografije *Five Centuries of Maps and Charts of Croatia – Pet stoljeća geografskih i pomorskih karata Hrvatske* (izdavač Školska knjiga, Zagreb, 2005). Urednik je kataloga *Pomorska kartografija* uz istoimenu izložbu održanu u izložbenom prostoru Državnog arhiva u Zadru (2007) i kataloga *Kartografija Varaždina* uz istoimenu izložbu u Gradskom muzeju u Varaždinu (2009). Zajedno s N. Franculom uredio je *Geodetsko-geoinformatički rječnik* (Državna geodetska uprava, Zagreb, 2008). Zajedno s I. Kljajić uredio je biografski leksikon *Hrvatski kartografi* (Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb, 2009). Zajedno s D. Marjanovićem uredio je monografiju *Elementa Geometriae Practicae – Zemljomirje – Praktična geometrija / zemljomjerstvo* (Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatsko geodetsko društvo, Zagreb, 2010).

Bio je prodekan za nastavu i studente Geodetskog fakulteta 2003/05 i 2007/09., predstojnik Zavoda za kartografiju Geodetskog fakulteta 1999/2000., pročelnik je Katedre za geoinformacije od 2005. Suradnik je Leksikografskog zavoda "Miroslav Krleža" od 1999. (*Hrvatska enciklopedija, Tehnički leksikon, Hrvatski biografski leksikon*). Redoviti je član Akademije tehničkih znanosti Hrvatske, njezin glavni tajnik 2003/05 i dopredsjednik 2009/13, član Etičkog povjerenstva 2013/17.

Osnivač i prvi predsjednik Hrvatskoga kartografskog društva (glavni urednik časopisa *Kartografija i geoinformacije* 2002/12), te član još nekoliko međunarodnih i domaćih društava. Jedan je od osnivača i član Upravnog odbora Društva za geoprostorne informacije jugoistočne Europe (*The Association for Geospatial Information in South-East Europe – AGISEE*) 2004/12.

Od 1989. aktivno sudjeluje na svim konferencijama Međunarodnoga kartografskog društva (*International Cartographic Association – ICA*). Od 1995. predstavnik je Hrvatske na svim generalnim skupštinama Međunarodnoga kartografskog društva. Od 1995. do 2007. dopisni je član Povjerenstva za normizaciju prijenosa prostornih podataka Međunarodnoga kartografskog društva (*ICA Commission on Standards for the Transfer of Spatial Data*). Od 2011. predsjedavajući je Povjerenstva za kartografske projekcije Međunarodnoga kartografskog društva (*ICA Commission on Map Projections*).

Dobio je veći broj nagrada i priznanja od kojih ističemo:

1. Zahvala za aktivno sudjelovanje na *First International Conference on Surveying and Mapping*, Teheran 1992.
2. Medalja za sudjelovanje i doprinos na *8th International Conference on Engineering Computer Graphics and Descriptive Geometry*, Austin, Texas, 1998.
3. Za knjigu *Crtež u znanosti* što ju je uredio M. Lapaine, Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu dobio je nagradu *J. J. Strossmayer* za najuspješniji izdavački pothvat u 1998. godini. Tu nagradu dodjeljuje Zagrebački velesajam pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.
4. Zahvalnica prof. dr. sc. Miljenku Lapaineu za znanstveni doprinos na realizaciji projekta TK25 za vrijedno dostignuće u znanosti u domeni kartografije, Državna geodetska uprava, Zagreb, 8. 12. 2010.

5. Nagrada "Federik Grisogono" Hrvatskoga geografskog društva – Zadar u znak priznanja za ukupni znanstveno-istraživački i pedagoški rad, kojim je prof. dr. sc. Miljenko Lapaine dao značajan doprinos razvoju znanosti u Hrvatskoj, Zadar, 2. 3. 2011.
6. Nagrada Matice hrvatske za znanost Oton Kučera za godinu 2009. i 2010. za knjigu Hrvatski kartografi, biografski leksikon u izdanju Golden marketinga – Tehničke knjige i Državne geodetske uprave (prof. dr. sc. Miljenku Lapaineu zajedno s doc. dr. sc. Ivkom Kljajić), Zagreb, 28. 6. 2011.
7. Zahvalnica za osobit doprinos razvoju i ugledu Hrvatskoga kartografskog društva, Zagreb, 10. 10. 2011.
8. The INNOLEC Lectureship in Cartography and Geoinformation in recognition of his valuable contribution to the development of the teaching curriculum in the Faculty of Science, Masaryk University, Czech Republic, Brno, December 12, 2011.
9. Zahvalnica Akademije tehničkih znanosti za višegodišnji trud i zalaganje u radu Uprave i Predsjedništva HATZ-a, a posebno za uređivanje publikacija HATZ-a, Zagreb, 20. 12. 2012.

Iskrene čestitke prof. Lapaineu.

Nedjeljko Frančula

VIII. MEĐUNARODNI JESENSKI SEMINAR ZA STUDENTE POSLIJEDIPLOMSKOGA DOKTORSKOG STUDIJA GEODEZIJE

Dana 8. studenog 2013. u Šopronu (Mađarska) održan je VIII. Međunarodni jesenski seminar za studente poslijediplomskoga doktorskog studija geodezije. Tradicionalno na tom susretu sudjelovali su doktorandi iz Beča, Bratislave, Budimpešte, Graza, Šoprona i Zagreba (slika 1). Seminar je održan na Institutu za geodeziju i geofiziku pri Istraživačkom centru za astronomiju i geoiznanosti Mađarske akademije znanosti. Na seminaru su s Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu sudjelovali doktorandi mr. sc. Danijel Šugar i Mateo Gašparović, dipl. ing. geod.

Slika 1. Sudionici VIII. Međunarodnoga jesenskog seminara.